

Textus: 1Kor 1, 18-31:

Kedves Testvérek!

Kicsoda az Isten? Milyen Ő? Ki Ő, hogyan ragadható meg lénye, természete? Hol van Ő pontosan? Hogyan érhető el? Kicsoda Ő nekem, kicsoda Ő nekünk? Egyáltalán mit gondol Ő rólunk? Első körben próbáljunk az ösztönös, kézenfekvő válaszainktól elszakadni és közel engedni magunkhoz ezeket a kérdéseket: kicsoda Isten? Mennyire ismerem Őt, mennyire ismerhetem meg egyáltalán? Nehezebb élethelyzetekben talán még aktuálisabbak ezek a kérdések... Mielőtt részletesen foglalkoznánk a korinthusi levélben leírtakkal, hadd legyen előttünk ez a kérdés: igazából mennyit tudhatunk Istenről? Milyen biztos az a tudás, amit róla szerezhettek? Megismerni vagy inkább kiismerni szeretném az Istent? Mennyire lehetek elégedett a róla való tudással, ismerettel? És hol vannak aztán a tapasztalatok? Azoknak mi a jelentősége és hogy kapcsolódik mindahhoz, amit tudok az Istenről?

Sokféle elképzelésünk lehet Istenről, sokféle tapasztalatunk lehet vele kapcsolatban: lehet-e egyáltalán objektív tudásunk róla? Szükség van-e állandó tudásra róla ahhoz, hogy boldogan élhessünk? Nem elég-e a biztos hit attól függetlenül, hogy mit tudhatunk Istenről?

Azt gondolom, hogy a legtöbben a Biblia alapján meg tudnánk fogalmazni egy nagyjából azonos vagy hasonló bizonyágtételt Istenről. Tudnánk találni közös tudást, hasonló tapasztalatokat- meg persze eltéréket is. Tudnánk megfogalmazni közös hittételeket és igazságokat- és azt gondolhatnánk, ez elég a boldogsághoz, a gyülekezet egységéhez és életéhez. De mégis, attól tartok, hogy ha igazán mélyen rászánánk magunkat, hogy a Szentírást tanulmányozva megpróbáljunk kimerítő választ adni: kicsoda az Isten- nagyon nehezen tudnánk egy koherens, emberileg minden szempontból megnyugtató és teljes képet összerakni. Lehet, hogy most valaki felszisszen: „De hát nem járt ez a lelkes teológiára? Nem tanulta meg, hogy Isten: mindenható, teremtő, jóságos, kegyelmes, irgalmas, hűség... Nem ismeri a hitvallásokat? Nem tanult dogmatikát- mit piszkál itt minket?” és sorolhatnánk sokáig. Igen, jók a kategóriák, a dogmatikai igazságok, fontosak a hitvallások, csak sajnos nehezen illeszthető bele minden tudás, amit Istenről tudunk egy teljesen egységes nagy rendszerbe. Néha összhangban sincs Isten minden tulajdonsága egymással. Ha pedig hozzátesszük a tapasztalatokat, a helyzet csak bonyolódik.

Miért beszélek most erről? Leginkább azért, hogy ki merjük mondani azt, hogy minden igyekezetünk, hitünk, odaszánásunk, tapasztalatunk, erényünk ellenére igazából, mélyen nehezen lehet teljes képünk arról: kicsoda Isten valójában, teljességében! Félre ne értsétek: tudunk róla sok mindent, lehet hitünk, tapasztalatunk, de sosem lehet igazából egy befejezett, teljes, kompakt képünk Istenről: ez Ő és semmi/senki más. Az emberi felfogóképesség, a megértésünk korlátai, az életünk történései miatt, az emlékezésünk korlátozottsága miatt lehetetlen Isten teljes megismerése, mégis van kijelentés, van, amiből kapunk kapaszkodókat. Ha el tudjuk fogadni, hogy Isten teljes megismerésében teljesen elveszettek vagyunk, akkor talán el tudjuk fogadni hálával mindazt, amit mond magáról: ami fontos, ami lényeges. Mert a legfontosabb kérdés nem az: teljesen megismerhető-e az Isten, hanem ez: mit érthetek meg belőle, mire van szükségem/szükségünk. Miért szükséges valamilyen szinten a megismerés? Teljes és tökéletes megismerésünk nem lehet- csupán az emberi kereteinken belül. De a legfontosabb egzisztenciális kérdéseink szempontjából elégséges igen! A legnagyobb ellenség, a halál legyőzése szempontjából van elégséges megismerés! Így tekintünk a mai Igére. Ez Isten szükséges és fontos szava és kijelentése, amit azért adott nekünk, mert szeret minket és nem szeretné, hogy elveszünk. Isten lénye titok- ezért nem ismerhető meg teljesen. A mai Igénk ennek a titoknak egy részéről szól: a kiválasztás titkáról. Az elhívás titkáról. Kudarcokról és sikerről. Elképzelhetetlenül felborult társadalmilag fontos működésekéről. Alkalmasságról és alkalmatlanságról. Az evangéliumról, ami az Isten megismerése szempontjából a legfontosabb igazság. A Korinthusi levél előző témájának folytatásaként a pártoskodást, mint a gyülekezet alap témáját az apostol Isten üdvakarátának fényében szemléli tovább. Pál a korinthusi gyülekezet tagjait arra bízta e sorok előtt, hogy ne engedjenek teret a pártoskodásnak, most pedig egy tágabb kontextusba szeretné, ha látnák magukat, a gyülekezetet és azt az Istent, akinek tiszta ismeretéről talán minden pártnak bizonyossága volt a korinthusi gyülekezetben (mármint hogy ők ismerik és értik a legjobban Istent).

1. Isten kiválasztó akarata

Isten kiválasztó akarata világosan áll előttünk a mai Igében és arra hívlak ma Titeket, hogy ezt egyszerűen lássuk így, ahogy itt van. Elfogadva, hogy ez nagyon sok kérdést felvet, nem érhető meg teljesen. Nem ismerhető meg feltétlen a kiválasztás összes szempontja. Háboroghatunk is, hogy Isten milyen diszkriminatív, de ne feledjük töredékes ismeretünk és tudásunk egy fontos igazságát arról, hogy Isten szuverén úr, és azt tehet és tesz is, amit akar. Azt olvassuk az Igében, hogy „úgy tetszett neki...”. Ez egy nagyon fontos információ! A teremtőnek van véleménye, van elgondolása, akarata. Isten kiválasztó akaratáról persze sok mindent olvashatunk a Bibliában: láthatjuk, ahogy egy népet választ ki- láthatjuk, ahogy embereknek ad küldetést, stb. Egyébként a gyülekezetünk vezérigéjében is azt olvassuk: „Nem ti választottatok ki...” (Jn 15, 16) A mai Igében is olvastunk elveszettekről és üdvözültekről. Akik elfogadják a megfeszített Krisztust, és akik nem. De most itt a kiválasztásnak arról a szempontjáról szeretnék beszélni, amiről talán kevesebb szó esik: Isten elrendelte, elhatározta azt, hogy Ő HOGYAN ISMERHETŐ MEG! Ezt nagyon nehéz lehet hallani nekünk. Miért Ő választ...? Lamentálhatunk ezen, de így van: Ő úgy gondolta, hogy az „igehirdetés bolondsága által” üdvözítse a hívőket. Nyilván itt a Krisztusról szóló, az evangéliumot bemutató keresztyén igehirdetésről van szó. A megfeszített Krisztus hirdetése Isten ereje és bölcsessége! Ezek a tények: Isten így döntött: és ez nekünk jó! Nem ismerhető meg teljesen, nem érhető meg minden részletét nézve, de elég ennyi: a megfeszített és feltámadt Krisztusról szóló bizonyágtétel, az igehirdetés. Ezt az utat választotta Isten. Isten kiválasztó akarata ez: Ő választotta ki a megváltás útját a számunkra (ahogy azt az Efézusi levél első fejezetében is olvashatjuk). Jézus Krisztusban van a megváltás. És mindaz, ami ebből emberileg befogadható és megérthető; mindaz, ami szükséges, az az igehirdetésen keresztül jut el hozzánk. Ezt írja Pál: „Őt (Jézust) tette nekünk Isten bölcsességgé, igazsággá, megszentelődéssé és megváltássá.” Isten kiválasztó akarata mögött sejthető a kiválasztó szándék: az Ő megismerésének lehetősége. Meg akarja magát ismertetni a világgal- velünk is. És ezt Ő így tette meg. Nem ismerhető meg sokféleképpen az Isten: lényegében, valójában (amennyire emberileg lehetséges) csak így! A kijelentésben áll előttünk ez és a keresztyén egyház története erről beszél: a Krisztusról való bizonyágtétel, igehirdetés, az evangélium valóságos: átfórmál, megváltoztat életeket. Mondhatnám, hogy működik- de nem azért hisszük el önmagában, mert működik. Minden

esetre igaz: az evangéliumnak ereje van, Isten bölcsessége jelenik meg benne és Isten megismerésének az a tartalma, ami számunkra szükséges az üdvösséghez, örök élethez.

2. Isten elhívásának szempontjai

Isten kiválasztása: az igehirdetés; Isten elhívása pedig: az „igehirdető”, a bizonyásgtévő ember. A kiválasztás, mint téma önmagában is összetett, ráadásul bejön a képbe itt az elhívás is, mint fogalom. Isten nem csak a kiválasztó akarataról beszél, a nagy tervről, az Ő megismerésének útjáról is, hanem egyéni kiválasztásról. Arról, hogy Ő hívja az embert magához. Mindenkit hív, és ezt van, aki meghallja. Te, aki ma itt vagy, ebből a hívásból meghallottál valamit és ezért vagy itt. Elhívott vagy, meghívott vagy. És öröm veled együtt itt lenni a gyülekezetben, az egyházban, az elhívottak közösségében! Isten megismerése kapcsán használ kategóriákat Pál apostol: beszél a görögök bölcsesség kereséséről, a zsidók jelkínálásáról. Azokról az utakról, amely által Ő nem ismerhető meg igazából. A zsidók jelt kívántak, Messiási váradalmaik voltak, elképzeléseik arról, hogyan jön majd a megváltás. És ezeket várták, ezeken keresztül vélték beteljesedni Isten országát. A görögök pedig két okból nem fogadták el az igehirdetés bolondságát. Az egyik ok, hogy a korabeli görög gondolkodás szerint az istenek világát az „apatheia” jellemzi. Azaz az istenek valahol „érzéketlenek” emberi értelemben. Hatalmasok, tökéletesek. Semmiképpen sem lehetséges, hogy együtt éreznek az emberekkel, az meg hogy szenvedjenek érte, teljesen elképzelhetetlen. Másrészt a görög gondolkodásban túlértékelt, kifinomult bölcsesség, cizellált logikailag felépített érvelés sorokhoz képest a keresztyén igehirdetés túl egyszerű, „igénytelen” volt. A fentiekhez kapcsolódóan jegyzi meg az Ige: ezekhez képest az igehirdetés bolondság. Egyszerű. Néha leegyszerűsítőnek tűnik. És lehet, hogy az is- mégis ez a választott forma. És igen, az igehirdetők, a bizonyásgtévők, a keresztyének sem a legkiválóbbak. Egészen konkrétan és realistán beszél itt erről Pál a korinthusiaknak: ti sem vagytok a legkiválóbbak.

A 26-31. versekben Pál személyesebben fordul a korinthusiak felé és emlékezteti őket: ismeri őket. Tudja, hogy egyébként ők kicsodák. Nem sok bölcs (azaz tanult, iskolázott, művelt), hatalmas (tehetős, befolyással bíró), előkelő (nemesi származású) van köztük. „Test szerint” ők „aljanép”, azaz nem különlegesek. A tömeg. Sok rabszolga is lehetett a gyülekezetben, akiket végképp nem tekintettek akkoriban igazán embernek. Ez azonban Isten országában nem számít: a lényeg, hogy Krisztusban őket választotta Isten. Nem azért, mert jobbakk lennének az előkelőknél, gazdagoknál, hanem mert Isten így látta jónak. Rajtuk akarja megmutatni dicsőségét, hatalmát, kegyelmét. Ez szeretetének jele. Az egyház sosem a legkiválóbbak elit klubja, hanem az elveszettek otthona: mindenkié, aki elfogadja (hit által), hogy a „kereszt bolondsága”, az evangélium nélkül végérvényesen elveszett.

Elhívásunk ugyanolyan titok, mint a kiválasztás- annak akármelyik dimenziója. Maradjunk meg az Ige eredeti kontextusában: tetszett az Istennek... így gondolja, hogy nem a kiválóakat hívja el. Bolond, erőtlén, lenézett, senki: ezek lennének Isten nagy választottai? Mi értelme ennek? Ezek lennének mi? Ez még sértő is...Pál ezt mégis igazságként és fontos tanításként szánja ott és akkor Krinthusban: **„Mert nézzétek csak a ti elhívásokatok, testvéreim; nem sokan vannak köztetek, akik emberi megítélés szerint bölcsök, hatalmasok vagy előkelők.”** Nézzétek, ezek vagytok. De emiatt nem kell szégyenkeznetek! Nem lehet vele dicsekedni sem, de nem kell elmerülni a kisebbségben. Mert Istennek terve van veletek. Részei vagytok a gyülekezetnek. Ne pártoskodjatok, nem ez a lényeg. Egyik sem jobb a másikkal- mert nem ez a kérdés. Az elhívásunk legfontosabb következménye ugyanis ez: identitásunk mélyen gyökerezhet Istenben. Keresztyének lehetünk: Krisztushoz tartozóak, Őt hirdető, az evangéliumot befogadók és aszerint élők: új identitású emberek. Ez is felettebb nagy titok, Isten ajándéka: új identitás. Nem kell kisebbségi érzések börtönében élni- sem ennek ellenpontjaként göggel kompenzálva élni az életünket. Mindegy, tényleg mindegy, honnan jövök: ez az új identitás Krisztusban a legfontosabb tény, ami meghatározhat. Mivel Isten létezik, Jézus él, a Szentlélek által itt van, ezért én vagyok, mi vagyunk és hirdethetjük Őt.

3. A kiválasztás és elhívás következménye: alázatos szolgálat, csendes követés, hűség

Mi következik mindebből? A kiválasztás és elhívás titkának, valóságának megértése, befogadása hit által alázatra indít. Csendes hűséges Krisztus követésre. E világban élünk nem az előnyeink, hátrányaink, adottságaink vagy épp hiányaink azok, amikkel mélyen foglalkoznunk kell, hanem az Úrra figyelhetünk és érdemes inkább Benne és az Ő dolgaiban, lényében elmerülnünk, és Őt dicsérnünk. Az „igehirdetés bolondsága által”, hit által kerülhetünk személyes kapcsolatba: ő a mi bölcsességünk, igazságunk, megszentelődésünk, megváltásunk. Ez a folyamat Krisztus munkája bennünk és közöttünk, az egyházban: ezáltal válunk azzá, akivé Isten teremtett minket és ami a bűn miatt elérhetetlen volt Krisztus nélkül számunkra: Isten szerinti emberré, Isten gyermekévé.

Az alkalmatlanság, erőtlenség, méltatlanság nyilvánvaló azzal együtt, hogy Isten rendkívül sok értéket elrejtett bennünk és nyilvánvalóan adott ajándékokat nekünk. Az evangélium számunkra, hogy a dicsekedés, a gög és a felsőbbrendűség helyett élhetünk elhívásunkban. De vajon... mit jelent mindez a nagyvárosi kontextusban? Mit jelent a gyülekezetünkre nézve? Mit jelent egyéni életünkre nézve? Valószínűleg lényegileg ugyanazt. A „keresztyén állapotunkkal” semmiképpen sem dicsekedhetünk. Csak az „úrral dicsekedhetünk”- mondja Pál. Ez is ószövetségi utalás: a Jer 9, 22-23-ból való. A legnagyobb bűn az öndicsőítés lenne, ehelyett Isten dicsőítése kell, hogy a középpontba kerüljön. A kiválasztás titok, az elhívás kiváltság- nem érdem vagy szerencse. Ahogy Jeremiás könyvében olvastuk: nem dicsekedhetünk... de nem is hallgathatunk. Az ember évezredek óta készít bálványokat, istenképeket. Megalkotja őket fából, kőből, elméletekből, gondolatokból, jelek és csodák rendszeréből, spirituális tapasztalatokból, különféle vallások elemeiből szövögeti össze őket. De Isten él- ma is élő és azt akarja, hogy a bálványoktól hemzsegő, lelkileg halott, elveszett világban jelen legyünk és hirdessük az evangéliumot: Isten valóságos, Jézus él, a Szentlélek által betölt és átfőmál. Ez az Úrral való dicsekedés!

Isten küld minket, hogy hirdessük és éljük azt, kicsoda az a Krisztus, akit követünk és szolgálunk? Kicsoda az Isten? Megismerhető-e egyáltalán?

Hirdessük, hogy az evangéliumban (amennyire emberileg lehetséges) a válasz igen, a válasz: ez vagyok, elérhető vagyok. Az evangélium, hogy a mindenható, szuverén úr az életed, életünk része akar lenni és ott és abban használ minket, amiben vagyunk. Ott és abban akar találkozni velünk és megáldani. Dicsekedjünk hát Vele! Dicsérjük hát Őt ezért!

Ámen!